

Tekniska nämndens ekonomiska oktoberrapport, januari-oktober 2025

Innehållsförteckning

1	Uppdrag och ansvar	3
2	Uppföljning ekonomi	4
2.1	Ekonomisk analys.....	6
2.2	Åtgärder för budget i balans.....	7
2.3	Uppföljning volymer	8
3	Investeringsredovisning.....	9
3.1	Investeringsredovisning, årlig budget	9
3.2	Investeringsredovisning, enskilda projekt	10
4	Verksamheten för vatten- och avlopp	12
4.1	Uppdrag och ansvar	12
4.2	Uppföljning ekonomi.....	12
4.3	Investeringsredovisning	15

1 Uppdrag och ansvar

Tekniska nämnden i Enköpings kommun har det samlade ansvaret för att planera, förvalta och utveckla kommunens fysiska infrastruktur, offentliga miljöer, kommunägda fastigheter, måltidsservice samt samhällsbetalda resor. Nämndens uppdrag regleras i kommunens reglemente och styrs av ett flertal lagar och förordningar, däribland väglagen, plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om färdtjänst.

Teknik- och serviceförvaltningen är tekniska nämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 370 medarbetare och har en skattefinansierad samt en taxefinansierad verksamhet.

Organisationen är uppdelad i fem huvudverksamheter. Fastighet, Allmän plats, Vatten och Avlopp, Måltidsservice och Stab.

Fastighet

Verksamheten – Fastighet - ansvarar för att kommunens samlade lokalbehov tillgodoses på ett ändamålsenligt, effektivt och hållbart sätt. Det innebär att säkerställa att verksamheter inom förskola, skola, vård och omsorg, kontor och andra samhällsfunktioner har tillgång till funktionella lokaler – både på kort och lång sikt. I uppdraget ingår att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens fastighetsbestånd, liksom att ta ansvar för fastighetsägarrollen, avtal, drift och underhåll. Fastighetsverksamheten har en nyckelroll i att genomföra kommunens investeringsprojekt kopplade till lokalförsörjning, energieffektiviseringar i befintliga byggnader samt säkerställa strategisk utveckling av fastigheter utifrån demografiska förändringar och verksamheternas behov.

Lokalvården är en integrerad del av uppdraget och omfattar regelbunden städning i hela det kommunala lokalbeståndet, med fokus på kvalitet, hygien och en god arbetsmiljö genom samordning av lokalplanering.

Allmän plats

Verksamheten - Allmän plats - ansvarar för att planera, utveckla och underhålla kommunens gator, vägar, torg, parker, grönområden, lekplatser och gång- och cykelvägar – allt det som enligt detaljplan utgör allmän platsmark. Tekniska nämndens ansvar för vägar omfattar främst skötsel och underhåll av de lokala vägarna inom kommunens gränser, inklusive snöröjning, reparationer och säkerhetsåtgärder. Detta regleras av bland annat *väglagen (1971:948)*. Särskilt fokus ligger på att skapa trygga, tillgängliga och attraktiva miljöer för invånare och besökare. Arbetet sker utifrån fyra perspektiv: grönsstruktur, användning och flöden, ytor och beläggning samt gestaltning. Inom verksamhetens ansvar ingår att hantera samhällsbetalda resor och ansvarar för fordonssamordning inom kommunen.

Vatten och avlopp

Verksamheten - Vatten och avlopp - omfattar dricksvattenförsörjning, avloppsrening och dagvattenhantering, och är avgörande för folkhälsa, klimatanpassning och en resilient samhällsstruktur. Genom att investera i hållbar dagvattenhantering, minska näringsläckage och utveckla robusta ledningssystem stärker verksamheten kommunens bidrag till rent vatten och sanitet.

Måltidsservice

Verksamheten - Måltid - ansvarar för kommunens samtliga kök inom förskola, skola och äldreomsorg. Här är uppdraget att servera näringsriktiga, goda och hållbara måltider anpassade efter brukarnas behov. Arbetet präglas av ett tydligt hållbarhetsperspektiv: hög andel ekologiska och närproducerade råvaror, säsongsanpassade menyer och ett systematiskt arbete för att minska matsvinnet.

Förvaltningsstab

Staben är förvaltningens gemensamma stöd och arbetar med uppföljning, kvalitetsutveckling, internkontroll och verksamhetsstyrning. Här samordnas insatser som skapar förutsättningar för hela förvaltningen att leverera med kvalitet, transparens och effektivitet.

2 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Tekniska nämndens utfall för perioden januari-oktober 2025 är 122,2 miljoner kronor, vilket är ett överskott jämfört mot budget per 31 oktober om 153,7 miljoner kronor för den skattefinansierade verksamheten. Det är en positiv avvikelse med 31,4 mnkr mot budget. Avvikelsen beror på förändrade tidplaner för projekt kopplat till nybyggnationer då tidplaner för rivning justerats och att förutsättningar förändrats för nedskrivningar. Det finns brister i budgeten inom fastighet på intäkts- och kostnadssidan. Kvalitetssäkringen av redovisningen pågår med att säkerställa kvalitén i syfte att lösa grundorsakerna och få till en rättvisande budget inför 2026.

Helårsprognosen för den skattefinansierade verksamheten visar på ett överskott om 19,7 miljoner kronor.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-okt 2024	Utfall jan-okt 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	33,7	26,1	28,2	31,0	34,0	3,0
Bidrag (intäkter)	12,4	9,1	8,3	8,8	9,7	1,0
Övriga intäkter	715,1	583,1	587,9	723,0	719,6	-3,4
Summa intäkter	761,2	618,3	624,3	762,8	763,3	0,5
Personalkostnader	-206,8	-171,5	-166,7	-209,5	-206,9	2,6
Bidrag (kostnader)	-0,7	-0,3	-0,9	-1,6	-1,7	-0,1
Köp av verksamhet	-31,5	-22,7	-20,4	-26,0	-26,6	-0,6
Lokalhyror	-133,5	-110,4	-110,7	-120,1	-132,6	-12,5
Övriga driftskostnader	-359,2	-277,3	-267,6	-376,6	-342,2	34,4
Kapitaltjänstkostnader	-200,7	-152,6	-180,2	-211,0	-215,5	-4,5
Summa kostnader	-932,5	-734,7	-746,5	-944,8	-925,5	19,3
Summa totalt (mnkr)	-171,2	-116,4	-122,2	-182,0	-162,2	19,8

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-okt 2024	Utfall jan-okt 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Gata	-33,9	-31,8	-30,7	-37,4	-36,9	0,5
Trafik	-18,0	-9,3	-13,9	-25,3	-21,4	3,9

Park	-37,6	-31,0	-32,9	-35,1	-37,8	-2,7
Vinterväghållning	-17,1	-12,9	-10,0	-15,5	-15,5	0,0
Allmän plats (Gata, Trafik, Park, vinterväghållning)	-106,6	-85,0	-87,6	-113,2	-111,6	1,7
Samhällsbetalda resor färdtjänst	-13,1	-9,6	-10,2	-12,7	-12,7	0,0
Samhällsbetalda resor kompletteringstrafik	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
TOTALT Allmän plats	-119,8	-94,5	-97,8	-126,0	-124,4	1,7
Teknisk nämnd	-1,2	-1,0	-0,9	-1,3	-1,3	0,0
Stab	-1,7	-1,4	-2,3	-2,9	-2,9	0,0
Strategisk planering	-14,2	-10,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Markförsörjning	-1,4	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Måltidsservice	1,0	2,6	1,0	0,0	0,0	0,0
Städservice	0,5	0,7	-0,4	0,0	-2,1	-2,1
Fastighet	-2,7	12,6	9,7	0,0	5,4	5,4
Strategisk lokalförsörjning	-4,3	-2,9	-3,7	-5,5	-5,0	0,5
TOTALT löpande drift Teknisk nämnd	-143,7	-96,0	-94,4	-135,8	-130,3	5,5
Lokalbank	-4,0	-2,6	-5,7	-3,9	-4,7	-0,8
Specialfastigheter	-2,7	-2,6	-3,9	-4,8	-4,2	0,6
Lokalkostnader ej hyresgrundande	-19,8	-13,1	-18,2	-37,5	-23,0	14,5
Markförsörjning ej löpande drift	-1,1	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT ej löpande drift Teknisk nämnd	-27,6	-20,4	-27,8	-46,2	-31,9	14,3
Totalt (mnkr)	-171,2	-116,4	-122,2	-182,0	-162,2	19,8

2.1 Ekonomisk analys

Kvalitetssäkringen av redovisning, budget och prognos pågår och ses över för att säkerställa kvalitén i syfte att lösa grundorsakerna och få en rättvisande budget från 2026. i oktoberbokslutet har blivit mer effektiv, nästa alla fakturor över kommunens periodiseringsgräns om 50 tkr blev hanterade och belastar därför utfallet för oktober på ett korrekt sätt vilket leder till ett mer rättvisande resultat.

Verksamheten för Allmän plats

Oktober utfallet för allmän plats visar på en positiv avvikelse med 9 miljoner kronor vilket förklaras av högre intäkter än budgeterat, att verksamheten varit återhållsam på grund av de effektiviseringar som budgeten för 2025 innebar samt att kostnader ännu inte uppstått såsom vinterväghållning. Arbete med att anpassa till en ny organisation för allmän plats pågår.

Prognosen för verksamheten för allmän plats visar ett överskott om 1,7 miljoner kronor.

Inom verksamheterna fordonssamordning för hela kommunen samt parkeringsanordningar har

intäkterna blivit högre jämfört med budget. Fordonsförsäljningen visar på ett överskott om 901 tkr. Detta beror på att 16 fordon har sålts under året vilket ger ökade intäkter. Dessa medel kan inte användas till annat inom förvaltningen. Parkeringsavgifter samt avgifter för felparkering ger ett högre överskott jämfört mot budget.

På kostnadssidan har verksamheten lägre kostnader inom belysning som avser elkostnader. Även verksamheten gata/ barmark, vinterväghållning samt renhållning visar totalt på ett överskott för perioden och i prognosen har förvaltningen kalkylerat att dessa medel förbrukas.

Färdtjänsten har nytt avtal och förväntan är att kostnaderna är i paritet med tidigare leverantör och i prognosen har förvaltningen lämnat en budget i balans.

Beroende på hur det blir med vinterväghållningen och renhållningen av gator kan ekonomin påverkas. Det kommer även att göras en del utrangeringar inom gata och park. Ny upphandling pågår för vinterväghållning och nya avtal kan också påverka kostnadsbilden under vintern.

Arbete med effektivisering för yttre skötsel pågår inom verksamheten och kommer att ge effekt under kommande år.

Verksamheten för Måltidsservice

Måltidsservice visar ett mindre överskott för perioden till och med oktober om 320 000 kronor. Måltidsservice intäkter har minskat från sommaren, då kundunderlaget förändrats. Leverans av matlådor till kunder inom hemtjänsten har upphört, tre förskolebussar har tagits bort och barnantalet minskar i kommunens förskolor i Enköping. För att nå en budget i balans genomförs förändrade arbetssätt med minskad bemanning, färre transporter och översyn av livsmedelsförbrukningen.

Verksamheten måltidsservice har en prognos med budget i balans.

Verksamheten för Fastighet

I verksamheten för fastighet ingår städservice, fastighet, strategisk lokalförsörjning, lokalbank, specialfastigheter samt lokalkostnader (ej hyresgrundande) såsom rivningar och sanering.

Utfallet för perioden till och med oktober visar på ett överskott om 22,2 miljoner kronor och prognosen visar på ett överskott om 18,1 miljoner kronor. På kostnadssidan är det överskott inom personalkostnader, el, fjärrvärme och övriga uppvärmningskostnader.

Under året har vård- och omsorgsnämnden debiterats för höga hyror för några av de lokaler som vård- och omsorgsnämnden hyr av tekniska nämnden. Detta kommer att justeras mellan nämnderna och påverkar vård- och omsorgsnämndens prognos positivt med totalt 2,3 miljoner kronor och teknik- och servicenämnden negativt. Verksamheter som berörs är särskilt boende för äldre med 1,4 miljoner kronor och LSS-boende med 0,9 miljoner kronor.

Prognosen för städservice visar ett underskott för perioden om 1,7 miljoner kronor och prognosen visar på ett underskott om 2,1 miljoner kronor för 2025. Det finns utmaningar både inom intäkts- och kostnadssidan. På kostnadssidan är det personal som visar på ett underskott med hög sjukfrånvaro samt många timvikarier. På intäktssidan har städservice utmaningar vad gäller interna städavtal som kan bli uppsagda under budgetåret vilket påverkar intäkternas storlek och anpassningar av personalstaten.

Omorganisation pågår det gällande bemanning med att sänka antalet timvikariat till fast anställning, vilket förbättrar kontinuiteten i verksamheten och för att få ner sjukfrånvaron. I november/december kommer en stor utbildning att genomföras med hela personalen, en heldagsevent med aktiviteter och middag.

Verksamheten strategisk lokalförsörjning visar en prognos med överskott på 500 000 kronor.

För lokalbanken som skall bära kostnaderna för uthyrningsbara lokaler som är vakanta visar prognosen en avvikelse mot budget med -800 000 kronor. Avvikelsen beror på kostnader för gamla gymnasiet vilket är planerat att rivas.

Specialfastigheter innebär kostnader för de fastigheter som inte går att hyra ut av olika anledningar, men saknar beslut på avveckling eller rivning, prognosen visar en avvikelse mot budget på +0,6 miljoner kronor.

Lokalkostnader ej hyresgrundande visar på en avvikelse mot budget på +14,5 miljoner kronor. Det beror på att rivningar avseende "gamla gymnasiet" och simhallen inte genomförs i år. Förändrade förutsättningar vid nedskrivning och justering av tidsplaner vid rivningar är anledningen till avvikelsen.

Förvaltningens stab och Teknisk nämnd

Prognosen för förvaltningens gemensamma stöd och Tekniska nämnd är i nivå med budget.

2.2 Åtgärder för budget i balans

Arbete med effektiviseringar pågår för beslutade effektiviseringar samt anpassningar till omvärld och lagförändringar.

Verksamheten för Allmän plats arbetar med att optimera resursanvändningen, både vad gäller maskiner och personal. Stort fokus läggs på att se över så de maskiner och verktyg som används är kostnadseffektiva och bra för miljön.

Arbete pågår inom förvaltningen med att energioptimera kommunens fastigheter och på så sätt sänka driftskostnader för fastigheter. Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartlägga fastigheter för att se vilka investeringar som har störst effekt på olika fastigheter som exempelvis solceller och tilläggsisolering.

Måltidsservice arbetar med att minska ökade livsmedel- och transportkostnader genom aktiva val av råvaror och har sett över bemanningen för att anpassa till nya förutsättningar vilket just nu är, färre barn inom förskolan. Det pågår kontinuerligt arbete med att göra smarta inköp och arbete för att öka acceptansen av ökad andel vegetabilier i förskolan och skolan. Arbete sker genom att inkludera elever via matråd och genom att sprida glädje kring måltiden.

Även inom städverksamheten som omfattar mycket personal pågår anpassningar där fokus ligger på att få fler tillsvidare anställningar istället för många timvikarier. Detta även för att förbättra kvaliteten, bättre kontinuiteten i verksamheten och sänka sjuktagen.

Det pågår projekt med att effektivisera yttre skötsel av fastigheter för förvaltnings- och kommunövergripande effektivisering och besparing.

Arbetet med en ny process för avtalsuppföljning för leverantörer pågår. Avtalsuppföljning av leverantörer är viktigt för att säkerställa att avtalade tjänster och produkter levereras enligt överenskomna villkor. Det hjälper också till att identifiera och hantera eventuella avvikelser eller problem i ett tidigt skede.

Arbete med att automatisera kontering pågår för att underlätta för chefer som har många leverantörsfakturor. Arbetet har påbörjats med elfakturor för att sedan bredda automatiseringen till andra fakturor. Detta ska frigöra administrativt arbete för chefer.

2.3 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknin g i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Färdtjänst	Antal km	337 000	337 000	0	-0	
Park	Yta i kvadratmeter	6 136 264	6 136 264	0	-0	
Övriga resor	Befolkning½	48 623	48 541	-82	0	
Gata	Yta i kvadratmeter	1 087 459	1 087 459	0	-0	
Trafik	Yta i kvadratmeter	271 865	271 865	0	-0	

3 Investeringsredovisning

3.1 Investeringsredovisning, årlig budget

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-okt 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Fastigheter UN	-375,2	-284,0	-375,9	-0,7
Fastigheter UPN	-77,2	-66,5	-80,1	-2,9
Fastigheter VON	-15,2	-1,8	-5,1	10,1
Fastigheter KS	0,0	-2,6	-1,5	-1,5
Investeringsbidrag KS	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter RTJ	-0,5	0,0	0,0	0,5
Fastigheter TN	-28,5	-8,2	-12,4	16,1
Planerat underhåll	-79,4	-63,3	-75,0	4,4
Allmän plats	-73,1	-31,4	-57,5	15,6
Investeringsbidrag Allmän plats	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier TN	-0,3	-1,1	-1,1	-0,8
Totalt (mnkr)	-649,4	-458,9	-608,7	40,7

3.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt

Enskilda projekt under planering och projektering (mnkr)	Totalt utfall t.o.m. okt 2025
UN Skolsta fsk	-8,3
UAN Kapacitetshöjande kök/matsal Bergvretenskolan	-0,7
UAN Bergvretenskolan utbyggnation	-0,8
Grundskola Korsängsgatan Nyborg C-huset	-2,7
Grundskola Skolsta ombyggnation utökning	0,0
UPN Kulturhus Joar	-24,1
UPN Multihall alt sporthall till ny grundskola	0,0
Parhus Bresand	-0,1
UPN Ny C-paviljong Enavallen	-3,2
Totalt (mnkr)	-39,9

	Totalt per projekt (mnkr)			
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Total budget	Utfall t.o.m. okt 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UN Grundskola Lillsidan - Västerleden	-480,8	-215,5	-480,8	0,0
UN Ripans nya fsk	-86,0	-86,1	-94,0	-8,0
UN Bredsands förskola (Storskogen)	-96,0	-83,4	-95,9	0,1
UN Grundskola i Örsundsbro	-310,0	-88,2	-310,0	0,0
UPN Ny sporthall Västra Enköping (Aktivitetscenter Västerleden)	-98,5	-71,5	-95,9	2,6
VON LSS Paviljong Hummelsta	-3,2	-2,8	-2,8	0,4
VON Furugatan LSS Gruppbostad	-32,5	0,0	-32,5	0,0
VON Fannagatan LSS Gruppbostad	-32,5	0,0	-32,5	0,0
VON Enögla vård- och omsorgsboende	-312,0	-0,2	-312,0	0,0
TSF Nytt Kommunhus	-30,9	-5,9	-30,9	0,0
Totalt (mnkr)	-1 482,4	-553,6	-1 487,3	-4,9

	Totalt per projekt (mnkr)				
Avslutade enskilda projekt under året	Total budget	Utfall t.om. okt 2025	Avvikelse utfall mot budget	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UAN Örsundsbroskolan - evakueringsmoduler	-10,0	-7,7	2,3	-7,7	2,3
VON LSS Åkersberg	-31,0	-31,8	-0,8	-31,8	-0,8
UN Nytt gymnasium, ersättning av Hus D och E Sandbroskolan	-530,0	-520,6	9,4	-520,6	9,4
Totalt (mnkr)	-571,0	-560,1	10,9	-594,5	-23,5

Kommentarer till investeringsredovisning, enskilda projekt

Investeringar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Grundskola Västerleden - Lillsidan skolan

Budgeten för år 2025 är 186,8 miljoner kronor och prognosen 179,0 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på -7,8 miljoner kronor lägre jämfört med budget. Årets avvikelse beror på en justering utifrån projektets tidsplan. Entreprenad pågår.

Grundskola Örsundsbro

Budgeten för år 2025 uppgår till 92,5 miljoner kronor och prognos är 81,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med -11,0 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Ripans förskola

Budgeten för år 2025 uppgår till 37,9 miljoner kronor och prognosen för 2025 är 38,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Storskogens förskola

Budgeten för år 2025 uppgår till 29,8 miljoner kronor och prognosen för 2025 är 53,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 23,1 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Investeringar upplevelsenämnden

Några enskilda projekt som följs upp för upplevelsenämnden är följande:

Kulturhus Joar

Budgeten för år 2025 uppgår till 0,0 miljoner kronor och prognosen 11,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 11,6 miljoner kronor. Projektering och planering pågår.

Ny sporthall Västra Enköping – Lillsidanskolan

Budgeten för år 2025 uppgår till 59,2 miljoner kronor och prognosen 60,3 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 1,1 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Investeringar Vård- och Omsorgsnämnden

LSS Paviljong Hummelsta

Budgeten för år 2025 är 3,2 miljoner kronor och prognosen är 0,3 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med -2,9 miljoner kronor. Årets avvikelse beror på justering av projektets tidsplan. Projektet avslutas inom kort.

Investering Teknisk nämnd

Nytt kommunhus

Budgeten för år 2025 är 28,3 miljoner kronor och prognosen är 12,4 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med -15,9 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

4 Verksamheten för vatten- och avlopp

4.1 Uppdrag och ansvar

Teknisk nämnd ansvarar för Vatten- och avloppsverksamheten (VA) i kommunen inom de av Kommunfullmäktige beslutade VA-verksamhetsområdena.

Uppdraget för VA-verksamheten är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för kommunalt VA. Uppdraget att producera och leverera ett godkänt dricksvatten är en grundförutsättning för god hälsa och liv. Uppdraget att avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för VA är en förutsättning för hållbart samhälle.

VA-verksamheten svarar för planering, ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk, distributionsnät, dagvattenanläggningar, pumpstationer, reservoarer och tryckstegringsstationer.

I *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster* anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Det finns dock inget juridiskt hinder mot att VA-verksamheten helt eller delvis finansieras med skattemedel.

4.2 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Utfall för perioden januari-oktober 2025 är 13,6 miljoner kronor, vilket är mer intäkter än kostnader för perioden. Detta innebär att avvikelsen mot budget blir ett totalt överskott om 18,5 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras framförallt av lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster samt lägre kostnader för utredning. Avvikelsen beror också på att vissa underhållskostnader kommer senare under året.

Prognosen för helåret för verksamheten visar ett överskott på 4,8 miljoner kronor, vilket avviker från budgeten med 11,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster. Brukningsavgifterna har varit lägre än budgeterat och det finns osäkerhet i prognosen, även om månadsfakturerings förväntas ge bättre underlag framöver. Utrednings- och underhållskostnader har varit lägre än planerat.

Det finns en risk för stora avvikande driftkostnader för masshantering och saneringsåtgärder under året som avser projektet *Nytt avloppsreningsverk*. Dessa kostnader och räntekostnader kommer att täckas med fonderade medel.

Taxemodellen har setts över för att förbättra och öka precisionen i VA-taxearbetet.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-okt 2024	Utfall jan-okt 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	122,4	102,1	129,9	167,0	154,3	-12,7
Bidrag (intäkter)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Övriga intäkter	13,0	10,6	9,1	8,4	4,6	-3,8
Summa intäkter	135,6	112,8	139,1	175,5	158,9	-16,6
Personalkostnader	-35,7	-29,6	-33,7	-49,0	-41,7	7,4
Bidrag (kostnader)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Köp av verksamhet	-1,9	-1,4	-1,7	0,0	-1,8	-1,8
Lokalhyror	-2,8	-3,2	-1,5	-2,9	-3,0	-0,1
Övriga driftskostnader	-61,9	-44,9	-48,9	-63,5	-55,5	8,0
Kapitaltjänstkostnader	-48,3	-37,6	-39,7	-66,7	-52,3	14,4
Summa kostnader	-150,7	-116,8	-125,6	-182,1	-154,1	28,0
Summa totalt (mnkr)	-15,1	-3,9	13,6	-6,6	4,8	11,4

Ekonomisk analys

Prognosen på helår för verksamheten *Vatten och avlopp* visar ett överskott på 4,8 miljoner kronor, vilket är en avvikelse mot budget på 11,4 miljoner kronor. Den största avvikelsen är att fonderade medel för projektet *Nytt avloppsreningsverk* kan användas till räntekostnader och eventuella masshanteringskostnader för *Nytt avloppsreningsverk*.

För perioden januari till oktober är utfallet för brukningsavgifter lägre än budgeterat. Det finns en osäkerhet i prognosen för brukningsavgifter. Omställningen till månadsfakturering kommer successivt att generera bättre underlag, men fullvärdiga slutsatser kan dras först efter årets slut. Långsiktigt utvecklingsarbete pågår för säkrare prognoser.

Utredningskostnader har inte fallit ut i den grad som planerats under året. Planerade utredningsprojekt har behövt skjutas framåt på grund av resursskäl och ändrade tidplaner.

Utfallet för underhållskostnader är lägre än budgeterat, men utförandet av dessa underhåll beräknas ske senare under året. Flera akuta åtgärder på en huvudvattenledning har utförts. Krävs ytterligare flera akuta insatser behöver budgetmedel omfördelas inom verksamheten ram.

Förändringar vid nya avtal och färre verksamheter som delar på kostnaderna har gjort att verksamheten fått ökade kostnader som inte var budgeterade för, exempelvis kostnader för bevakningstjänster som tydligt ökat.

Den ekonomiska planeringen behöver utvecklas för att kunna omhänderta budgetavvikelser i taxeprocessen i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Arbeta pågår med att ändra processer kopplat till taxeprocessen, men även utveckling av den ekonomiska planeringen i planeringsprocessen med budget pågår för att ställa om till nya årshjul.

Brister i taxemodelleringen har uppmärksammats, på så vis att räntekostnader kopplade till pågående investeringar inte har beaktats. Utifrån försiktighetsprincipen omhändertogs räntekostnaden i tidigare prognos. Det är nu säkerställt att räntekostnaden för pågående arbete med avloppsreningsverket kommer att omhändertas med tidigare fonderade medel kopplade till nytt avloppsreningsverk. Utvecklingsarbete med taxemodelleringen har skett för att stärka det långsiktiga ekonomiska planeringsstödet och förbättra precisionen inför kommande år.

Åtgärder för budget i balans

När VA-taxan antas byggs den på politiskt fattade beslut och kända förutsättningar vid tidpunkten för taxeöversynen. Här i Enköping innebär det att det är förutsättningarna cirka ett år innan taxorna börjar gälla. Detta innebär att om det sker kostnadsökningar eller intäktsförändringar på grund av förbrukningsvolym efter beslutstillfället så finns det inte täckning i de beslutade taxorna. Överskott och underskott av avgiftsuttaget regleras över flera års tid i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Underskott som genereras måste återställas i kommande års taxeprocesser. Underskott kan återställas med längre tidshorisont än de tidigare tre åren organisationen arbetat efter när det finns en god långsiktig planering.

Utöver justering av VA-taxan arbetar verksamheten med olika åtgärder som ett led mot budget i balans.

Månadsvis fakturering till kund har implementerats för att öka kundnyttan och minska risken för kundförluster genom kontinuerlig betalning av kund. Bättre uppföljning med stöd av månadsbetalning och digitala vattenmätare kommer att fortgå. Framdrift i införandet av digitala mätare är även ett led för budget i balans då det möjliggör att upptäcka läckor i tidigare skeden, något som gynnar både kund som VA-kollektiv.

Översyn och prioritering av fördröjda intäkter från anslutningsärenden kommer fortsätta att genomföras under 2025.

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2024 att avveckla de fyra slamdammsanläggningarna som kommunen äger på arrenderad mark. Kostnader för avveckling av slamdammar krävs delvis under året samt kommande år. En extern projektledare har anlitats och en tidplan har upprättats för avveckling av två av slamdammsanläggningarna. En del av kostnaderna uppstår under 2025 men större delen hamnar på 2026. Kostnaden för 2025 uppskattas till totalt 1,4 miljoner kronor men det råder stor osäkerhet avseende miljökostnader. Kommunstyrelsen står för 80% och tekniska nämnden för 20%.

Kostnadsfördelning mellan skattekollektivet, avfallskollektivet och VA-kollektivet behöver ske i enlighet med delansvar för de fyra anläggningarna. Driftkostnaderna för slamdammar förväntas dock minska till följd av åtgärden, varför beslutet på sikt bör innebära en minskad kostnad för kommunen. Ekonomiska konsekvenser kommer dock att uppstå för företagare, för lantbrukarna, i och med förlorade intäkter.

År 2025 finns ett överskott för personalkostnader på grund av vakanser och sjukskrivningar. Det är dock inte hållbart med besparingar på personalkostnader framgent, om VA-lagstiftningen ska efterlevas och pågående investeringar ska slutföras.

Möjlighet till besparing framgent finns inom nyutveckling och digitalisering, men då måste vissa satsningar först göras innan effektviseringseffekt uppnås.

Viktigt att säkerställa framdrift i strategiskt underhållsarbete. Omställning från akuta insatser till proaktiva och planerade är avgörande för att kunna sänka driftskostnaderna, varför detta måste prioriteras närmaste åren. Viktigt är att inse behovet av satsning, för att senare kunna effektivisera.

Arbete med översyn av avtalstrohet och avtalsuppföljning pågår som ett led i effektiviseringar. Även energikartläggning, energibesparingsåtgärder och översyn av effekttoppar fortsätter.

Tillväxt- och exploateringsprojekt kräver ofta mycket driftsmedel, förutom investeringsmedel, då de som oftast är mycket kostsamma i utredningsskedet. Dessutom föranleds det ofta både ny- som reinvesteringsmedel för att möjliggöra utökning kapacitetsmässigt. Vad exakt som bör finansieras rättvist av VA-kollektivet, kopplat till exploateringar och tillväxt, behöver utredas, exempelvis om VA-kollektivet verkligen ska betala utredningsarbete och ränta på pågående exploateringsprojekt.

Med anledning av att det försämrade ekonomiska läget för kommunen och dess invånare, behöver tidsplaner för investeringar ses över och tänkbart justeras. Om tidsförskjutning göres kan det dock innebära ökade risker (akuta insatser och större negativa konsekvenser), förskjuter arbetsinsatsen

från planerade till akuta insatser, ökade driftskostnader, ökade energikostnader och skjuter fram effektiviseringseffekter med mera. Arbete med tidsplaner pågår.

Det pågår ett aktivt kalkyl- och uppföljningsarbete för att säkerställa ekonomisk kontroll, stödja beslutsfattande, uppnå mål, förbättra effektiviteten och hantera risker. Det sker även ett fokuserat arbete med uppföljning och styrning av budgetar.

Exploateringsprojekt och projekt som syftar till att kommunalt VA byggs ut i omvandlingsområden har finansiering från anslutningsavgifter. Översyn och justering av anslutningsavgifter har skett i samband med taxeprocessen.

4.3 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-okt 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Anläggningar	-546,2	-330,9	-431,6	114,6
Ny- och reinvesteringar	-131,4	-36,5	-77,4	54,0
Omvandlingsområden	-37,5	-6,9	-15,2	22,3
Exploatering	-40,0	-5,5	-11,4	28,6
Totalt (mnkr)	-755,1	-379,7	-535,6	219,5

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, årlig budget

Budgeten för året är uppdelad på 15 samlingsposter och 5 enskilda projekt.

Budget för investeringar för VA uppgår till 755,1 miljoner kronor . Prognosen uppgår till 535,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 219,6 miljoner kronor under budget.

Den ekonomiska avvikelserna beror främst på:

- Justeringar i tidplaner för enskilda projekt.
- Försenade upphandlingar.
- Senarelagd detaljplanearbete.
- Avsaknad av vattentjänstplan.
- Omprioritering av projekt i syfte att samordna med andra infrastrukturprojekt och stadsdelsutveckling.

Nedan redovisas avvikelser inom samlingsposterna.

Nyinvestering ledningsnät SAMLINGSPOST

Budget för 2025 för samlingsposten är 16,5 miljoner kronor. Prognosen för året är 12,2 miljoner kronor.

Nyinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 41,3 miljoner kronor och prognos uppgår till 9 miljon kronor. Det ger en avvikelse på 32,3 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror på att projekt inte kommer att genomföras under året.

Nyinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 5 miljoner kronor och prognos uppgår till 1,1 miljon kronor. Avvikelse på 4,0 miljoner kronor, beror att projekt inte kunnat starta under året, främst på grund av personalbrist.

Reinvestering Ledningsnät SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 45,5 miljoner kronor och prognos uppgår till 38,6 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 6,9 miljoner kronor under budget. Ekonomisk avvikelse beror på förändring i tidplan för vissa projekt bland annat projektet vid Kaptens- och Magasinsgatan, som är ett teknisk komplext projekt. Förseningar beror även på att man inväntat beslut från Länsstyrelsen för försiktighetsåtgärder gällande fridlysta groddjur

Reinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 7 miljoner kronor och prognos uppgår till 3,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 3,3 miljoner kronor under budget.

Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 9,2 miljoner kronor och prognos uppgår till 7,9 miljoner kronor.

Avloppsverk Enköping stödåtgärder SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognos uppgår till 0,6 miljoner kronor. Endast nödvändiga åtgärder har planerats, för att det nuvarande avloppsreningsverket ska fungera tills det nya avloppsreningsverket är i drift.

Reinvesteringar Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,4 miljoner kronor och prognos uppgår till 0 miljoner kronor.

Fordon SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognos uppgår till 0,6 miljoner kronor.

Övriga nyinvesteringar SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 5,4 miljoner kronor och prognos uppgår till 3,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 1,7 miljoner kronor under budget. Anledningen är att vissa projektet har fått förskjutningar i tid.

Nya omvandlingsområden SAMLINGSPOST

Samlingsposten består av projekten Ekudden, Kolarvik och Sjöängarna samt Märsön.

Budget för året för samlingsposten är 37,5 miljoner kronor och prognos uppgår till 15,2 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 22,3 miljoner kronor under budget. Orsaken är att utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Kolarvik och Sjöängarna har justerat tidplan samt att projektet Märsön avvaktar beslutad vattentjänstplan.

Projektet Ekudden är i planeringsfas. Planeringsarbetet har återupptagits efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Utbyggnad av kommunalt dricksvatten och spillvatten planeras att utföras under åren 2027-2029. Utbyggnaden är beroende av beslut från Lantmäteriet om ledningsrätt.

Tidplaner för ovan projekt har ändrats, med anledning av beslut om detaljplaner, försenade upphandlingar, väntan på tillstånd och beslut på inskickade anmälningar till myndigheter. Tidigare satta markeringsbelopp för Märsön och Ekudden är inaktuella med anledning av kostnadsdrivande omvärldspåverkan samt att kraftig inflation har påverkat stort, varför dessa projekt behöver nya politiska beslutade budgetar för planerings- och genomförandefas. Reviderade kalkyler kommer att tas fram efter att planeringsfasen är färdigställd.

Exploatering nya nät SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 40 miljoner kronor och prognos uppgår till 11,4 miljoner kronor,

vilket är en avvikelse på 28,6 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på att tidplaner har förändrats i fleråriga projekt. Detta är investeringar som påverkas av utbyggnadstakten för kommunens exploateringsprojekt, vilka har haft förändrade tidplaner sedan budget beslutades. Investeringar inom denna samlingspost ska finansieras av anslutningsavgifter.

Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

	Totalt per projekt (mnkr)			
Enskilda projekt under planering och projektering	Total budget, planering sfas	Utfall t.o.m. okt 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Hållbar dricksvattenförsörjning (HDVF)	-50,0	-7,2	-50,0	0,0
Totalt (mnkr)	-50,0	-7,2	-50,0	0,0

	Totalt per projekt (mnkr)			
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt budget	Utfall t.o.m. okt 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Nytt avloppsreningsverk (ARV)	-1 375	-787,3	-1 375	0
Kolarvik Sjöängarna	-110	-75,1	-110	0
Totalt (mnkr)	-1 485	-862,4	-1 485	0

	Totalt per projekt (mnkr)				
Avslutade enskilda projekt under året	Totalt budget	Utfall t.o.m. okt 2025	Avvikelse utfall mot budget	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Totalt (mnkr)					

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, enskilda projekt

Projekt *Nytt avloppsreningsverk (ARV)*

Budget för året för samlingsposten är 490,0 miljoner kronor och prognos uppgår är 425,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 65,0 miljoner kronor under budget.

Entreprenad pågår enligt plan för projektet *Nytt avloppsreningsverk*. Tidplan för

avloppspumpstationerna är inom tidplan, men något förskjuten och komprimerad med anledning av tidigare överklagat bygglov.

Risk finns att hantering av massor och eventuella saneringsåtgärder kommer att krävas för byggnation av avloppspumpstationerna 2025 och 2026. Det finns en risk för stora avvikande driftkostnader för masshantering och saneringsåtgärder under året som avser projektet *Nytt avloppsreningsverk*. Dessa kostnader och räntekostnader kommer att täckas med fonderade medel.

Projekt *Hållbar dricksvattenförsörjning (HDVF)*

Budget för året för samlingsposten är 56,2 miljoner kronor och prognos uppgår är 6,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 49,6 miljoner kronor under budget.

Förutsättningen för projektet i form av lagstiftning, ekonomi, teknik, tidplan och kvalitet har förändrats jämfört förutsättningar vid beslut 2018. Projektet *Hållbar dricksvattenförsörjning* har därför fått ny politiskt beslutad inriktning, nytt startbeslut för planerings- och projekteringsfasen samt ny, lägre och preliminär investeringsbudget. Den nya inriktningen innebär att den kommunala dricksvattenförsörjning enbart kommer att baseras på befintliga grundvattenresurser, utan överfört dricksvatten från Mälarenergi AB.

Projektet prognosticeras att hålla antagen tidplan.